

۱۴۸۸۷۴۶

به نام خداوند جان و خرد

تأثیرات رسانه‌ها بر دسترس عمومی جامعه

مؤلف

مرتضی صوری

تهران

انتشارات ساکو

۱۳۹۶

سرشناسه	صفری مرتضی، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور	تأثیرات رسانه‌ها بر گستره عمومی جامعه / مرتضی صفری
مشخصات نشر	تهران، ساکو ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۲۰۰ ص. جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۰۶۲-۸۱-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	رسانه‌های گروهی - ایران - تأثیر
موضوع	رسانه‌های گروهی - ایران - جنبه‌های اجتماعی
موضوع	جنگ نرم - ایران
موضوع	سواد رسانه‌ای - ایران
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۶ ت ۲ ص ۷ / HM۱۲۰۶
رده‌بندی دیویی	۳۰۲/۲۳۰۹۵۵
شماره کتابخانه ملی	۴۶۳۶۹۲۵

فصل مرتضی : ۶۶۴۹۴۵۲۴-۶۶۵۷۲۶۹۲-۰۲۱

www.nashresaco.ir



نام کتاب	: تأثیرات رسانه‌ها بر گستره عمومی جامعه
مؤلف	: مرتضی صفری
ناشر	: ساکو
واژه‌نگار	: انتشارات ساکو
طرح جلد	: انتشارات ساکو
لیتوگرافی	: طاووس رایانه
چاپخانه	: اصلانی
سال نشر	: ۱۳۹۶
نوبت چاپ	: اول
شمارگان	: ۵۰۰
قیمت	: ۱۴۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-8062-81-3

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۶۲-۸۱-۳

«مسئولیت مطالب کتاب و حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مولف است.»

فهرست مطالب

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
دییاجه.....	۶	کارکرد رسانه‌های جمعی در عملیات روانی	۴۵
فصل اول: گونه‌شناسی رسانه و کارکرد آن		رسانه‌های مکتوب.....	۴۵
مفهوم ارتباط و عناصر آن.....	۱۶	اعلامیه.....	۴۷
فراگرفته یا منبع.....	۱۶	سینما.....	۴۸
گیرنده.....	۱۶	رادیو.....	۵۱
پیام.....	۱۷	تلویزیون.....	۵۲
هدف.....	۱۷	اینترنت.....	۵۴
رسانه.....	۱۷	پیامک.....	۵۶
شرایط.....	۱۷	شیوه‌های جنگ روانی.....	۵۸
مانع (بازاریت).....	۱۸	فصل سوم: حضور و نفوذ شبکه‌های ماهواره‌ای در عرصه عمومی	
بازخورد.....	۱۸	تأملی در رسانه ماهواره.....	۸۴
تأثیر.....	۱۸	قابلیت‌های ماهواره.....	۸۶
مفهوم‌شناسی رسانه.....	۱۸	اثبات امنیت ماهواره.....	۸۹
نقش‌های مختلف وسایل ارتباط جمعی.....	۲۲	امواج شش‌گانه ماهواره‌ای در سپهر ایران.....	۹۱
مخاطب‌شناسی در رسانه‌های جمعی.....	۲۴	طبقه‌بندی شبکه‌های ماهواره‌ای قابل دریافت در ایران.....	۹۴
طبقه‌بندی مخاطبان رسانه‌ها.....	۲۶	علل گرایش مخاطبان ایرانی به برنامه‌های ماهواره‌ای.....	۱۱۳
فصل دوم: جنگ نرم و عملیات روانی از طریق رسانه‌ها		محتوا و پیامدهای برنامه‌های ماهواره‌ای.....	۱۲۱
تاریخچه عملیات روانی.....	۳۲	فارسی زبان خارج از کشور.....	۱۲۱
ویژگی‌ها و ابعاد جنگ نرم.....	۳۵	زبان به منافع و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی.....	۱۲۱
سطوح و بازیگران قدرت نرم.....	۳۷	پیامدهای مذهبی شبکه‌های ماهواره‌ای.....	۱۳۱
اهداف عملیات روانی.....	۳۹		
فشارهای عملی در جنگ روانی.....	۳۹		

اهمیت اخلاق و ارزش‌مداری در شبکه‌های اجتماعی ۱۶۷	پیامدهای سیاسی شبکه‌های ماهواره‌ای ۱۳۲
مروری بر نتایج نظرسنجی از کاربران ایرانی شبکه‌های اجتماعی ۱۷۰	پیامدهای اقتصادی و تجاری شبکه‌های ماهواره‌ای ۱۳۴
فصل پنجم: سواد رسانه‌ای و ضرورت ارتقای آن در عصر فوارسانه	فصل چهارم: گستره استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی و تأثیرات آن
مفهوم سواد رسانه‌ای ۱۷۶	شاخص‌های تأثیرگذار بر مخاطب در رسانه‌های نوین و مقایسه آن با رسانه‌های سنتی ۱۴۸
تاریخچه بحث سواد رسانه‌ای ۱۷۹	از وب ۱ تا وب ۳ ۱۵۰
اهداف سواد رسانه‌ای ۱۸۲	اهداف و کارکردهای شبکه‌های اجتماعی مبتنی بر وب ۲ ۱۵۱
اصول سواد رسانه‌ای ۱۸۳	مزایای شبکه‌های اجتماعی ۱۵۸
ویژگی‌های اصلی سواد رسانه‌ای ۱۸۵	پیامدهای منفی شبکه‌های اجتماعی ۱۵۸
توانایی‌ها و جنبه‌های مرتبط با سواد رسانه‌ای ۱۸۶	آسیب‌های شبکه‌های اجتماعی ۱۶۲
دلیل پذیرش سواد رسانه‌ای ۱۸۸	
روش‌های آموزش سواد رسانه‌ای ۱۹۲	
منابع و مأخذ ۱۹۵	

دیباچه

جهان امروز، جهان زندگی با رسانه‌هاست چرا که تصور زندگی بدون رسانه غیر ممکن است. تغییرات و تحولات در جهان امروز به گونه‌ای رقم خورده است که رسانه، بر تمامی ابعاد زندگی بشری سایه افکنده و شاید به گونه‌ای درون زندگی مردم وارد شده است و در حقیقت بدون رسانه، امکان زندگی فراهم نیست و با همین جدیت است که زندگی در عصر امروز به عنوان زندگی در «عصر ارتباطات و اطلاعات» مطرح می‌شود.

پس دنیای «بزرگ» را عصر ارتباطات و اطلاعات نامیده‌اند، زیرا دورانی است که خبر و پیام، در کوتاه‌ترین زمان در اختیار گیرندگان قرار می‌گیرد و انسان‌ها لحظه به لحظه در معرض پیام‌های رسانه‌ای قرار دارند. بدون تردید، در هیچ دوره‌ای از تاریخ انسان‌ها، جریان پیام‌ها، مثل امروز سریع و وسیع نبوده است. به همین دلیل، برخی از مهمترین ویژگی‌های این عصر را سرعت، گسترش و اهمیت فوق‌العاده اطلاعات دانسته‌اند. معاصر را «عصر انفجار اطلاعات» نیز نامیده‌اند.

امروزه وفور اطلاعات و گسترش روزافزون دستگاه‌های پیام‌رسان، حیرت‌آور است. اکنون هر کس در هر مکان می‌تواند انواع و اقسام وسیله‌های ارتباطی با جهان ارتباط برقرار کند و این ارتباط، انسان را بسیار سریع‌تر و این سهولت و دسترسی علاوه بر افزایش میزان ارتباطات بر افزایش میزان افراد اعم از فقیر و غنی در استفاده از رسانه‌ها نیز افزوده است.

امروز در پرتو توسعه فرایند اطلاع‌رسانی، اطلاعات نه تنها در مراکز معینی قابل دسترسی هستند، بلکه حتی از درهای بسته و دیوارهای ضخیم خانه‌ها نیز به داخل آن نفوذ می‌کنند. تمام امواج صوتی و نوری اطراف ما، حامل پیام‌ها و اطلاعات هستند و هیچ جایی از نفوذ آنها در امان نیست.

وقتی در دورانی به نام «عصر انفجار اطلاعات و ارتباطات» زندگی می‌کنیم، رسانه‌های جمعی ارتباط ناگزیری با صحنه مناسبات اجتماعی انسان‌ها پیدا می‌کنند. ارتباطات رو در روی انسان‌ها در گذشته نمی‌توانست زندگی و آداب و رسوم اجتماعی آنها را با تغییر و تحول شگرفی مواجه کند؛ اما امروزه به دلیل فراوانی ارتباطات انسانی به کمک فناوری، زندگی انسان همواره رو به تغییر است.

در گذشته، انتقال افکار، اندیشه‌ها، اخبار و اطلاعات به دلیل محدود بودن ارتباطات و وسایل ارتباط جمعی با روندی بسیار کند و ضعیف همراه بود؛ ولی امروزه با توجه به فناوری‌های نوین ارتباطی، به جرأت می‌توان گفت که جوامع بشری به صورت بسیار زیاد با هم در ارتباط هستند و همین رابطه باعث شده تا شبکه‌ها و روش‌های زندگی جدید با شتاب بیشتری در سطح دنیا در حال تغییر و تحول باشد. در حال حاضر، توسعه ارتباطات و رسانه‌های فردی و جمعی، جوامع دستخوش تغییرات تکنولوژیکی و نوین شده‌اند و رسانه‌های جمعی به جایگاهی رسیده‌اند که در گذشته غیر قابل تصور بوده است.

بسیاری از اندیشمندان، وسایل ارتباط جمعی را محور شکل‌دهی به اندیشه می‌دانند. «مارشال مک لوهان» نظریه‌پرداز معروف و متقد است: «هر کس وسایل ارتباط جمعی را در اختیار داشته باشد، فرهنگ عام را تحت کنترل خود دارد. وی گفته است که اگر ارشمیدس نقطه اتکایی می‌خواست تا جهان را دگرگون کند، من رسانه‌ها را می‌خواهم تا جوامع را دگرگون سازم».

طی چند دهه گذشته رسانه‌های جمعی بینندگان زیادی را به سوی خود جذب کرده‌اند. تلویزیون و ماهواره در رأس رسانه‌های جمعی، بر شیوه‌های زندگی و سلیقه‌های عموم مردم جامعه تأثیر می‌گذارند. این اثرگذاری نیز به دلیل استفاده اغلب مردم از آنهاست که حساسیت و هم‌چنین کارایی آنها را بیشتر می‌کند. خصوصاً اینکه در چند سال اخیر به دلیل ماهیت دیجیتالی شدن رسانه‌ها و

افزایش تعداد کانال‌های ماهواره‌ای و تلویزیونی، بر تعداد بینندگان آنها و مدت زمان تماشای رسانه‌ها، افزوده شده است.

امروزه فناوری‌های جدید ارتباطات و اطلاعات با تغییر ابزارها و فراهم آوردن بستر تبادل و نشر آسان و گسترده داده‌ها، موجب تحولات اساسی در رسانه‌ها و آثار فرهنگی و هنری شده‌اند. رسانه‌های جدید همچون رسانه‌های برخط یا آنلاین، نرم‌افزارهای رسانه‌ای در زمان کوتاهی از سینما، کتاب و مطبوعات پیشی گرفته‌اند و رقیبی سرسخت برای رادیو و تلویزیون به شمار می‌آیند. با فراگیر شدن امکان‌های جدید، مجازی برخط و بازی‌ها و سرگرمی‌های دیجیتال، وسعت و عمق ابزارها، ارتباطی و اطلاعاتی بر شئون مختلف زندگی بشر صد چندان شده است. امروزه کمتر نهای را می‌توان پیدا کرد که از یکی از انواع رسانه‌های دیجیتال استفاده نکند. این رسانه‌ها با فراهم آوردن امکان تعامل دوسویه و نافذ و فراگیر در مقیاس جهانی فرصتی را به‌تنبیه برای نشر و تبلیغ فرهنگ و ارزش‌های نظام جمهوری اسلامی برای سومین دهان پدید آورده است و از سوی دیگر با حجم عظیم محتوای مبتنی بر فرهنگ بیگانه هویت و ارزش‌های فرهنگی و حتی زبان ملی کشور را در معرض هجوم قرار داده است. سوال اصلی اینجاست که آیا واقعاً وسایل ارتباط جمعی و رسانه‌های همگانه در زندگی و حیات انسان‌ها اثرگذار هستند؟ آیا تاکنون بر اساس یک تحقیق علمی، این با اثبات این پرسش مورد پژوهش عملی قرار گرفته است؟ دیدگاه‌های متکثری در این زمینه وجود دارد و اندیشمندان با توجه به تحقیقات متعددی که انجام داده‌اند نتایج و یافته‌های متعدد و بعضاً متضادی را به دست آورده‌اند.

برخی از محققان تاکید می‌کنند که سنجش تأثیر رسانه‌ها دشوار است و پژوهش‌های صورت گرفته ناکافی است و وسایل ارتباط جمعی و رسانه‌های

همگانی در زندگی اثرگذار نیستند؛ اما در مقابل، عده‌ای نیز معتقد هستند که رسانه‌ها حتماً موثر هستند اما در میزان و حدود تأثیرات نیز اختلاف نظر وجود دارد. طرفداران اثبات تأثیر نیز شواهد متعددی را در اثرگذاری رسانه‌ها، به خصوص در زمینه خشونت و مباحث جنسی ارائه داده‌اند.

آنتونی گیدنز، جامعه‌شناس معاصر، در کتاب جامعه‌شناسی در فصلی از این کتاب به بررسی تأثیر وسایل ارتباط جمعی در زندگی انسان‌ها پرداخته و با ارائه استدلال، بیان می‌کند که رسانه‌ها بر شهروندان تأثیر دارند. گیدنز می‌نویسد: «ارتباطات همگانه بسیاری از جنبه‌های فعالیت‌های اجتماعی ما دخالت دارند. برای نمونه معادلات پولی بر اساس مبادلات اطلاعاتی قرار دارد که در رایانه نگهداری می‌شود. حساب بانکی اسکناس نیست که در گاوصندوق نگهداری شود، بلکه ارتباطی است که روی یک برگ حساب چاپ شده و در کامپیوتر ذخیره می‌شود». وی در برجیه مدعی خویش چنین استدلال می‌کند: «این تأثیرات به این خاطر است که آن [وسایل ارتباط جمعی] وسیله دسترسی به اطلاعاتی هستند که بسیاری از فعالیت‌های اجتماعی به آن بستگی دارد. به عنوان مثال، اگر دسترسی به اطلاعات را لازم ندانیم، ممکن نبود که در یک انتخابات ملی رای‌ی بدهیم».

گیدنز، گسترش و وسعت قلمرو و سلطه این وسایل، به خصوص تلویزیون را بر زندگی شهروندان غربی یادآور شده و در مورد پیامدهای آن اظهار نگرانی کرده است. وی می‌گوید: «اگر جریان مشاهده تلویزیون به همین روال باشد، کودکانی که امروز به دنیا می‌آید، به صورت متوسط، تا سن هجده سالگی، به ازای خوابیدن، بیشترین وقت خود را صرف تماشای تلویزیون خواهد کرد... در کشور انگلیس هر دستگاه تلویزیون روزانه بین پنج تا شش ساعت روشن است... افراد بزرگسال خانواده در این کشور روزانه به طور متوسط سه ساعت تلویزیون تماشا می‌کنند». وی با ارائه این نمونه نتیجه‌گیری می‌کند که ظهور تلویزیون در الگوهای زندگی روزانه به شدت تأثیرگذار بوده است؛ زیرا بسیاری از مردم

فعالیت‌های دیگر را پیرامون برنامه‌های تلویزیونی تنظیم می‌کنند. یک بررسی که یازده کشور را در بر می‌گیرد، تاثیر تماشای تلویزیون بر زندگی روزانه را با مقایسه فعالیت‌های کسانی که تلویزیون دارند و افرادی که تلویزیون ندارند، مورد تحلیل قرار داده است. در تمام کشورها کسانی که دارای تلویزیون بوده‌اند، وقت کمتری صرف سایر فعالیت‌های اوقات فراغت مانند دیدار دوستان، گفتگو، وظایف خانگی و خوابیدن می‌کردند.

برخی از دانشمندان حتی آن قدر نقش و تاثیرگذاری وسایل ارتباط جمعی را در زندگی بشر مهم و حیاتی می‌خوانند که از آن به عنوان یک تمدن مهم یاد کرده‌اند. آنان می‌گویند: «گسترش رسانه‌های همگانی فرایندی را تسهیل کرد که فناوری به کمک آن، زندگی آدم را در کام خود بلعیده است».

برخی دیگر استدلال می‌کنند که نام‌گذاری عصر حاضر به عصر ارتباطات، دلیل تاثیرگذاری رسانه‌ها و وسایل ارتباط جمعی در زندگی است. مبادله اخبار و اطلاعات و افکار بین افراد انسان از ضرورت‌های زندگی اجتماعی است به طوری که بسیاری از دانشمندان ترجیح به نقش برجسته این وسایل در انتقال اطلاعات و مبادله افکار و اندیشه‌های انسان، عصر کنونی را «عصر ارتباطات» نامیده‌اند.

کاظم معتمدنژاد، استاد ارتباطات ایران نیز از طرفداران نظریه تاثیرگذاری وسایل ارتباط جمعی در زندگی انسان‌هاست. وی در کتاب وسایل ارتباط جمعی می‌نویسد: «در جهان امروز وسایل ارتباط جمعی با اسباب اطلاعات و معلومات جدید و مبادله افکار و عقاید عمومی، در راه پیشرفت و تمدن سری نقش بزرگی بر عهده گرفته است. فراوانی جمعیت، تمدن صنعتی، پیچیدگی وضع زندگی اجتماعی، وابستگی‌ها، همبستگی‌های ملی و بین‌المللی، ناامنی‌ها و بحران‌ها و... عواملی هستند که روز به روز نیاز انسان را به آگاهی از تمام حوادث و وقایع جاری محیط زندگی بیشتر می‌کنند. تا جایی که پیشرفت وسایل

ارتباط جمعی و توسعه اقتصادی و اجتماعی، تحکیم مبانی دموکراسی و تفاهم بین‌المللی لازم و ملزوم یکدیگرند».

به این ترتیب در جوامع امروز، انسان تنها موقعی می‌تواند بهترین و مطمئن‌ترین امکانات و وسایل زندگی را برای زندگی گروهی به دست بیاورد، که دارای معلومات و اطلاعات کافی، خط‌مشی صحیح و ... باشد. بدون تردید انسان معاصر، تنها با آموزش نظری در مکاتب و مدارس نمی‌توان به عنوان یک فرد کاملاً آگاه وارد صحنه زندگی کرد، بلکه باید به موازات آموزش مدرسه‌ای، از طریق وسایل ارتباط جمعی، اخبار و اطلاعات محیط زندگی، افکار و عقاید و رفتارهایی عمومی، انسانیت‌تفریحی سالم نیز در اختیار او گذاشت.

محققان ارتباطات جسمی معتقدند که نه تنها رسانه‌های همگانی، بلکه نوع رسانه‌ها با ویژگی‌های خود بر افراد در نهایت جامعه اثر می‌گذارند. بسیاری از جامعه‌شناسان ارتباط جمعی معتقدند که رسانه‌های همگانی تأثیر چشمگیری نیز بر زیبایی‌شناسی، حالت روانی، اخلاق، قلم، اجتماعی دارد و به قدری موثر است که هیچ گوشه‌ای از وجود جسمی و روان انسان را دست نخورده و به حال خود رها نمی‌کند و سرانجام، رسانه‌ها در پدیده‌های عادات تازه، تکوین فرهنگ‌های جهانی، تغییر در رفتار و خلق و خوی انسان هم‌نایه شدن، با ملل دور دست، سهم بزرگی بر عهده دارند».

بنابراین می‌توان گفت که زندگی با رسانه‌ها نه تنها اجتناب‌ناپذیر شده است بلکه این زندگی بدون تأثیرپذیری از رسانه‌ها نیز ممکن نیست و در این ارتباط همگانی (تلویزیون، رادیو، سینما و اینترنت، موبایل و شبکه‌های اجتماعی) اثرات زیادی در تکوین، تقویت، اشاعه، تخریب نظام‌های اجتماعی دارند و به صورت انکارناپذیری، جریان و مسیر حوادث جهان را کنترل، راهبری و هدایت می‌کنند. استدلال‌های زیادی در مورد اثرات رسانه‌های جمعی در زندگی افراد وجود دارد و حتی تأثیر برخی از این وسایل آن قدر برجسته و لحظه‌ای است که بعضاً قابل

مشاهده است. در زمینه نقش رسانه‌ها در دگرگونی ارزش‌های فردی و اجتماعی جوامع، می‌توان به یکی از پارادایم‌های مسلط در حوزه ارتباطات و توسعه در دهه‌های ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۰ میلادی اشاره کرد که به رسانه‌ها به عنوان موتور دگرگونی و تغییر ارزش‌های جوامع سنتی و ورود به جامعه مدرن تأکید می‌شود. بر اساس این نظریه، رسانه به انتشار یا اشاعه نظام ارزشی کمک می‌کند که خواهان نوآوری، تحرک، موفقیت و مصرف است.

«دانش لرنر» جامعه‌شناس آمریکایی و از پیروان این رویکرد به نقش رسانه‌ها در تغییر ارزش‌های سنتی در جوامع و جایگزین شدن ارزش‌های مدرن اشاره کرده است. وی در کتاب «گذار از جامعه سنتی؛ نوسازی خاورمیانه»، معتقد است که رسانه می‌تواند به فروپاشی سنت‌گرایی - که معضلی برای نوسازی محسوب می‌شود - کمک کند. این کار با بالا بردن انتظارات و توقعات، باز شدن افق‌ها، توانا شدن مردم به تخیل ورزیدن و خواهان یک زندگی شریک‌تر برای خود و خانواده عملی می‌شود.

«لرنر» بر این باور است که و... جامعه مدرن و جدید مستلزم مساعدت ملی یکپارچه، ارتباط با بازارهای ملی و بین‌المللی، ایجاد انگیزه برای تقاضای کالاها و خدمات مدرن، بحران کسب منابع توسعه و گسترش روش‌ها و ارزش‌های نوین در زمینه‌هایی چون تغذیه، تنظیم خانواده، بهداشت، تولید کشاورزی و صنعتی در زندگی شهری و روستایی است. برای تحقق این هدف، تحرک روانی در سطح فردی و اجتماعی ضروری است و رسانه‌ها، سب‌ترین و مؤثرترین ابزار تغییر نگرش‌ها، ارزش‌ها و رفتارها و به بیان دیگر ایمن‌ترین تحرک فردی و اجتماعی هستند.

در چارچوب‌های چنین ساختارهایی است که تعامل اجتماعی میان افراد و در نهایت مشارکت رخ می‌دهد. در واقع، می‌توان گفت فرآیند توسعه، رابطه پایداری با تعامل میان مردم و مشارکت فعال گروه‌های مختلف اجتماعی دارد. این امر صورت نمی‌گیرد مگر در پرتو نظام جامع ارتباطی - اطلاعاتی که می‌تواند

تا حد زیادی در رفع اختلافات، تضادهای موجود در ارزش‌ها و رفتارهای مردم و فراهم آوردن محیط مساعد برای توسعه ملی موثر باشد. این پدیده در جوامع در حال توسعه یا کم رشد، به دلیل بومی نبودن و نهادی نشدن وسایل ارتباطی مدرن و برخورد آن با وسایل ارتباط سنتی، به عنوان نیروی اجتماعی فعال، مسائل و مشکلات کم و بیش مشابهی را پدید آورده است. شناخت ابعاد این پدیده برای پژوهشگران ارتباطات در دهه‌های اخیر مرزهای نوینی را گشوده است. پیوند میان ارتباطات و توسعه و پیامدهای آن مورد بحث نظریه‌پردازان قرار گرفته است. آنان آگاهی مردمان را از توانایی‌های خود و نیز روابط حاکم بر خویش برای فراگرد توسعه امری اساسی می‌دانند و معتقدند که این مهم از طریق رسانه‌ها و دانش ارتباطات امکان‌پذیر است.

با توجه به مطالب ذکر شده می‌توان گفت که زندگی بدون رسانه تقریباً ناممکن یا بسیار دور از ذهن است و این در حالی است که همین رسانه‌های موجود نیز در راستای اهداف مشخصی فعالیت می‌کنند که می‌تواند اثرات زیانباری بر زندگی انسان‌ها داشته باشد. بر این مبنا رسیدن به رسانه‌ها و نحوه بهره‌گیری از مزایای رسانه‌ها و مقابله با مشکلات رسانه‌ها باید مورد نظر قرار گیرد.

بنابراین، یکی از مباحث بسیار مهمی که در زندگی ما انسان‌ها وجود دارد این نکته است که رسانه‌ها چه نقشی در زندگی ما دارند و ما به عنوان انسان‌هایی که در محیط رسانه‌ای زندگی می‌کنیم چگونه تحت تأثیر این رسانه‌ها قرار می‌گیریم و در مرحله بعدی این نکته بسیار اهمیت دارد که ما از رسانه‌ها چه استفاده‌ای می‌کنیم. آیا به صورت منفعلانه و به عنوان یک مخاطب سر به راه همه آنچه را که رسانه‌ها اعلام می‌کنند، می‌پذیریم و یا اینکه با یک برنامه‌ریزی مشخص و با اهدافی معین از این رسانه‌ها استفاده می‌کنیم؟

آنچه اهمیت دارد این نکته است که باید ابتدا یک شناختی از دنیای امروز داشته باشیم و جایگاه رسانه را در آن بیابیم و سپس نقش و وظیفه اصلی خود را در

مواجهه با وضع موجود بدانیم و بر اساس آن فعالیت کنیم. به هر حال، در حال حاضر زندگی با رسانه‌ها یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است که با شناخت مناسب از رسانه‌ها و نیز مدیریت زندگی خود می‌توانیم هم از مزایای رسانه‌ها بهره‌مند شویم و هم از آسیب‌های آن جلوگیری کنیم.

هدف اصلی این کتاب، تبیین شرایط رسانه‌ای کشور و ارائه نگاهی در جهت بهره‌برداری مناسب از رسانه‌ها و کاهش آسیب‌های اجتماعی است. این کتاب شامل فصول مرتبط با گونه‌شناسی رسانه‌ها و انواع رسانه‌های سنتی و جدید، هنر اقناع، عملیات روانی، نفوذ شبکه‌های ماهواره‌ای، گستره استفاده از شبکه‌های اجتماعی و اثرات آن بر جامعه و در نهایت ضرورت ارتقای سواد رسانه‌ای در جامعه فارسی‌زبان می‌باشد که در ادامه به طور مفصل مورد بحث و کنکاش قرار می‌گیرد.

مهمترین انگیزه اینجانب برای تهیه و نگارش این اثر، احساس نیاز نسبت به آگاهی مردم در قبال استفاده و تأثیرات انواع رسانه‌ها در جامعه می‌باشد. اینجانب با حدود بیست سال فعالیت در حوزه‌های فرهنگی و دارا بودن تجارب عدیده در زمینه مدیریت فرهنگی در استان‌های مختلف کشور و با داشتن مسئولیت‌هایی از قبیل معاونت صداوسیما، مرکز آذربایجان غربی، معاونت صداوسیما، مرکز مهاباد، مدیرکل ورزش و جوانان استان ایلام، مدیرکل صداوسیما، مراکز مهاباد و زنجان تلاش کردم مباحث رسانه‌ای را به زبان ساده برای استفاده عموم تالیف نمایم. باشد که توانسته باشم گام کوچکی در انجام مسئولیت اجتماعی و فرهنگی خود نسبت به هموطنان عزیزم بردارم.

مرتضی صفری

زمستان ۱۳۹۵